

SARDAR PATEL UNIVERSITY
M.A. (I Semester) Examination
2012
Saturday, 1st December
10.30 a.m. to 1.30 p.m.
PA01CGUJ03 : Gujarati
Bharatiya Sahitya Mimansa

કુલ ગુણ : ૭૦

પ્ર.૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ઉત્તરવહીમાં લખો. દરેક પ્રશ્નનો એક ગુણ છે.

(૧૦)

૧. અ અને બ જોડો.

અ

બ

ક. ભામહ	૧. દવન્યાલોકલોચન
ખ. અભિનવગુપ્ત	૨. કાવ્યપ્રકાશ
ગ. મમ્મટ	૩. કાવ્યાલંકાર
ઘ. જગન્નાથ	૪. રસગંગાધર

૨. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

વિધાન અ : શ્રી શંકુકે ચિત્રતુરગન્યાયની ચર્ચા કરી છે.

વિધાન બ : સાધારણીકરણની સૌપ્રથમ વિચારણા અભિનવગુપ્તે કરી છે.

ક. વિધાન અ સાચું છે. વિધાન બ સાચું છે.

ખ. વિધાન અ સાચું છે. વિધાન બ ખોટું છે.

ગ. વિધાન અ ખોટું છે. વિધાન બ સાચું છે.

ઘ. વિધાન અ ખોટું છે. વિધાન બ ખોટું છે.

૩. કયું જૂથ અસંગત છે ?

ક. દંડી-કાવ્યાદર્શ-આલંકારિક

ખ. વામન-કાવ્યાલંકારસૂત્રવૃત્તિ-રીતિના પુરસ્કર્તા

ગ. આનંદવર્ધન-દવન્યાલોક-દવનિવાદી

ઘ. વિશ્વનાથ-સાહિત્યદર્પણ-ઓચિત્યના પુરસ્કર્તા

૪. નીચેનામાંથી કયા રસવિદ્ન માટે કવિ જવાબદાર નથી ?

ક. પ્રતીતિ ઉપાય વૈકલ્ય

ખ. નિજસુખાદિ વિવશીભાવ

ગ. અપ્રધાનતા

ઘ. સંભાવના વિરહ

પ. આનંદવર્ધને પોતાના ગ્રંથમાં કેટલા દવનિવિરોધી મતો ગણાવ્યા છે ?

ક. ૭. ખ. ૩ ગ. ૯ ઘ. ૬

૬. વક્રોક્તિના કયા પ્રકાર અંતર્ગત ક્રુન્તકે અર્થાલંકારોની ચર્ચા કરી છે ?

- ક. વર્ણ વિન્યાસ વક્તા
- ખ. પદ પરાર્થ વક્તા
- ગ. વાક્ય વક્તા
- ઘ. પ્રકરણ વક્તા

૭. કૃતિના શીર્ષકનો વિચાર વક્તામાં કરવામાં આવે છે.

- ક. વર્ણ વિન્યાસ વક્તા
- ખ. પદપૂર્વાર્થ વક્તા
- ગ. પ્રબંધ વક્તા
- ઘ. વાક્ય વક્તા

૮. પ્રભુજી જીવન જ્યોત જગાવો. આ પંક્તિમાં કઈ વક્તા ઉડીને આંખે વળગે છે ?

- ક. વાક્ય વક્તા
- ખ. પદપૂર્વાર્થ વક્તા
- ગ. વર્ણવિન્યાસ વક્તા
- ઘ. પદપરાર્થ વક્તા

૯. રસાભાસ અને ભાવાભાસનો સમાવેશ નીચેનામાંથી કયા ધ્વનિ અંતર્ગત કરવામાં આવે છે ?

- ક. વસ્તુ ધ્વનિ
- ખ. અલંકાર ધ્વનિ
- ગ. રસાદિ ધ્વનિ
- ઘ. રસધ્વનિ

૧૦. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

વિધાન અ: ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસાનો ઉપલબ્ધ પ્રાચીનતમ ગ્રંથ નાટ્યશાસ્ત્ર છે.

વિધાન બ: ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસાનો આરંભ રસ વિચારણાથી થાય છે.

- ક. વિધાન અ સાચું છે. વિધાન બ સાચું છે.
- ખ. વિધાન અ સાચું છે. વિધાન બ ખોટું છે.
- ગ. વિધાન અ ખોટું છે. વિધાન બ સાચું છે.
- ઘ. વિધાન અ ખોટું છે. વિધાન બ ખોટું છે.

પ્ર.૨ ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસાના કોઈપણ ત્રણ સિદ્ધાંતોનો ટૂંકમાં પરિચય કરાવો.
(૧૫)

અથવા

પ્ર.૨ બન્ને વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો.
ક. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસાનું કાર્યક્ષેત્ર
ખ. ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસામાં આચાર્ય ભરતનું પ્રદાન

પ્ર.૩ ગમે તે બે અંગે ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫)
ક. વિભાવ, અનુભાવ
ખ. રસપ્રતીતિના કોઈપણ ત્રણ વિધનો
ગ. ચિત્રતુરગન્યાય
ઘ. રસાનુભૂતિનું સ્વરૂપ

પ્ર.૪ દવનિની વ્યાખ્યા આપી પ્રતીયમાન અર્થને આધારે પડતા એના પ્રકારોની સદૃષ્ટાંત ચર્ચા કરો. (૧૫)

અથવા

પ્ર.૪ બન્ને વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો.
ક. દવનિ અને સ્ફોટવાદ
ખ. વાચ્યાર્થ અને પ્રતીયમાન અર્થ વચ્ચેનો ભેદ

પ્ર.૫ વક્રોક્તિ એટલે શું ? એ સ્પષ્ટ કરી એના કોઈપણ બે પ્રકારોની ઉદાહરણ સહિત ચર્ચા કરો.
(૧૫)

અથવા

પ્ર.૫ બન્ને વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો.
ક. કુન્તકે આપેલી કાવ્યની વ્યાખ્યા
ખ. કુન્તક પૂર્વેનો વક્રોક્તિ વિચાર

